

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAPCSÜTÖRTÖK, 1932 SZEPTEMBER 22.
TIMISOARA—TEMESVÁR, VIII. ÉVF. 215. SZAM.FŐZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

Az első filléres gyors indul Temesvárról
Budapestre október 14-én délután a Déli Hírlap és Központi Bank menetjegyződésének rendezésében
Részvételi díj vizummal együtt, utlevél szükséges, 580 lei

Észrevétlenül

biztosan került le Hitler Adolf a lap első oldaláról. Markáns figurája nem rémitgeti az emésztő nyársárgárt s dörgedelmes aranyköpősei hebe nagyszakállu nemzetgazdák fejtevései, vagy parlamenti tyukperek ribébtűs csodái kerültek. A világközvény primadonnája, aki mindig jó mondott, ma a belső oldalon pirul, első oldalra már nemigen kerül vissza. A monoklinak, cilindernek és fekejlszabott géroknak hirdeti írtó járatát a horogkereszt Don Quijoteja, aki könnyen lehetett volna Ju Cézárja is. Ha győzött volna, győzést csakis ezeknek a jólszabott géroknak köszönhetne volna. Ezek csak belőle nagyfiut. A rémüldöző polgárok, meg pénzarisztokraták ésületés előkelőségei futják hozzá a t. A csatátvesztett vezér minden dügykori kegyes pártfogói ellen fordul. gy nap, egy erélyes gesztus és a viámultan figyelt fel: hiszen ennek az kolosszusnak agyaglábai vannak és k is remegnek. A sokat rugdosott társág első mozdulására hátraarcot nyelnt a Barna Ház és a megvert emek duzzogásával próbál galacsino ráncbaszedője felé hajigálni. Az z német birodalomban csupán egyetkormány mert a hatalma teljén áll errel ujjat hozni: Bajorország. Ott, a mozgalom főfészeke volt, ahol a r lakott, ahonnan hódító útjára in, ott merészelt ellene egy vidéki néminiszteriumocska tiltakozni. Mindakkor, amikor szerte a birodalomtombolt a hitlerhadak garázdálkoko, amikor a választások előcsatározábeláthatatlan perspektívát tártak a k elé.

ost, hogy a legveszedelmesebb moznat sakkba helyezték, ismét a fegyvezés kérdése került előtérbe Néországban. Az a tény, hogy Papen ervatív kormánya országa számára verkezési egyenjogositást követel a hatalmaktól, pompás agitációs esza militaristává vált Németország-Pláne, ha a cirkálót is megépítik. z ellenállás a külfölddel szemben elte a birodalom figyelmét az égető ő kérdéseiről. Csak az a kérdés, idig.

932 legmodernebb, legdivatosabb

Haláláig folytatja az éhségstrájkot a hindu szabadsághős, akinek hívei fellázadtak az angolok ellen

Londoni jelentés szerint Gandhi, a fogságba vetett hindu szabadsághős még mindig folytatja az éhségstrájkot. Bombayban az összes iskolákat a hatóságok rendeletére bezárták, hogy elejét vegyék az esetleges tüntetéseknek. Ennek ellenére is több helyen nagyobb csoportok gyűltek össze és szimpátiatüntetést rendeztek a népvészér mellett. Angol

politikai körökben felmerült az hogy Gandhit szabadrábra helyezték. Nem valószínű, hogy Gandhi a szabadrábrahelyezést elfogadja, mert legutóbb kijelentette, hogy haláláig kívánja folytatni az éhségstrájkot. Ezzel kapcsolatban hír érkezik arról is, hogy Északindában lázadás tört ki az angol uralom ellen. A lázadóknak mintegy tízezer fő-

nyi hadseregük van, amely már összeltközött az angol reguláris csapatokkal. A harc rendkívül egyenlőtlen, mert míg az angolok bombavető repülőgépekkel, tankokkal és nehéz tüzérséggel küzdenek, addig a lázadók csak puszkákkal és néhány gépfegyverrel rendelkeznek.

Uszít a francia sajtó a németek ellen, akik hadgyakorlatokat tartanak, míg Genfben a leszerelésről szavalnak

Ma ül össze a leszerelési konferencia Genfben és bár eddig sem sokat várhattott a szalmacsépléstől az emberiség, talán soha nem volt reménytelenebb a helyzet bármi eredmény elérésére, mint ezuttal. Németország jogos felháborodásában kijelentette, hogy mindaddig nem hajlandó résztvenni a leszerelési tanácskozásokban, míg egyenjogúságát el nem ismerik. És szavának állott, mert a konferencia ma Németország delegátusai nélkül nyílik meg. A titkárság ugyan szerette volna a tanácskozásokat elhalasztani, de Henderson, a konferencia elnöke, ragaszkodott hozzá, hogy az értekezletet megtartsák. Ama reményének adott kifejezést, hogy az ő álláspontját fogadják majd el a többi delegátusok is. A hangulat minden, csak nem bizakodó.

Henderson, a leszerelési konferencia elnöke, a News Chronicle munkatársa előtt nyilatkozott a német követelésekről. Elismeri Németország elkeseredésének jogosságát, mert Németországra tizenhárom esztendő óta átokként nehezedik az akkor teremtett helyzet.

Amikor Németországtól meg-

tagadják a fegyverkezési jogot, az ántantnak is teljesítenie kellene azokat a kötelezettségeket, amelyeket a versaillesi békeszerződésben vállalt.

Henderson érdekes nyilatkozata éppen a leszerelési konferencia előtt hangzott el és a megjelent delegátusok között élénk megvitatásra ad alkalmat. Annak idején szó volt róla, hogy bizonyos kötelezettségeket vállalnak a győzők és most egyes politikusok részéről felmerült az a nézet, hogy egy elhangzandó nyilatkozattal élét lehetne venni a vitának. Ez a nyilatkozat azt mutatná, hogy

a felelősséget, a jogot és a kötelezettséget is egyenlően kell megosztani.

Neurath báró német birodalmi külügyminiszter genfi útja a leszerelési konferenciára is jótékonyan hat. Bárha a hivatalos Németország nem is vesz részt a konferencián, azért mégis azt hiszik, hogy magánbeszélgetések során lehetséges lesz a német és francia álláspontot közelebb hozni.

kormányformája a diktatura lett. Mert alapjában véve mindenütt az uralkodik. Csak „van aki tagadja, van ki bevallja”. Hát a német birodalom bevallja. Bevall-

hatja, mert sokkal szimpatikusabb, mintha Hitler kétbalkezes, szájhóskódó politikája irányítaná ma ötvenmillió német sorsát. A lejárt demagóg pedig dü-

hében számüzetni akarja Hindenburgot, puccsra készül, mozgósít, levelez. Papen meg már nem is áll vele szóba. Levéllég sem.

Váltott üléseken és vágató tempóban igyekeznek a parlament a súlyos problémáktól megszabadulni

A kamara a pénzügyminiszter által előterjesztett pénzügyi javaslatokat megszavazta. Azokon azonban az alábbi módosításokat eszközölte. A kamara felhatalmazta a pénzügyminisztert bizonyos pénzügyi intézkedések megtételére és azokat a parlament őszi ülészaka fogja ratifikálni. A legnagyobb köztisztviselői fizetés — még az autonóm intézményeknél is — nem haladhatja meg a havi harmincötezer leit. Egyes magasabb-rangú állami tisztviselők részére azonban a javaslat engedélyez napidíjakat is.

Azokat a tisztviselői kinevezéseket, amelyeket 1926 óta törvénytelenül eszközöltek, megsemmisítik és az így megüresedett állásokat megszüntetik.

A miniszteriumok, a képviselőház, a szenátus, az összes megyék és az összes városok legfeljebb csak egy autót tarthatnak, a többi birtokukban levő autókat pedig a legközelebbi időben kötelesek nyilvános árlejtésen eladni.

A javaslatból törölték azt a pontot is, amely a bérlőt anyagilag és büntetőjogilag felelőssé kívánta tenni az adóját nem fizető háztulajdonosért.

Törölték azt a pontot is, amely szerint adóeltilkítás miatt valakinek a polgári jogait felfüggeszteni lehessen.

A kamara által elfogadott módosításokkal a javaslatot átküldték a szenátushoz.

A parlament munkája igen felszaporodott, mert a kormány mindenlépéssel akarja fejezni szeptember 24-én a jelenlegi ülészakot. Eppen ezért a következő törvény módosítási javaslatával egyidejűleg tárgyalják a köztisztviselők vagyónának ellenőrzéséről szóló javaslatot is.

Erre való tekintettel a kamara és a szenátus májtól kezdve naponta három ülést tart.

Az első ülés délelőtt tíz órakor kezdődik és délben ér véget, a második délután háromtól hétig tart, este kilenckor pedig kezdődik a harmadik ülés és ennek éjféltől lesz vége. Remélik, hogy ilyenformán a még megszavazásra váró javaslatokkal végeznek.

fénykép is szükséges. Filléres gyorsakciónkba a Bánság egész területét lekapcsoljuk és rövidesen közöljük mindazokat a helyeket, ahol szintén lehetkezni lehet.

Aki olcsón akar Budapestre utazni, jelentkezék mielőbb kiadónivalunkban, hogy az esetleg utlevélbeszerzésnél is segítségére lehessünk.

Kulturgyalázat

Zsenge gyermekkorunk emlékei közt tartozik egy olajnyomat is, amely szép, szőke asszony, kebléhez rugkapó kisfiút szorítva, áll egy emelvényen, rugkőre mentés, kacagányos, kigyult arca férfiak, jobbjukban magasra emelt karddal tódnak, s a kép alá felírva eszközölt a művész: vitam et saguim pro regina...

A pozsonyi országgyűlés rendjei voltak a fiatal királynő köré, akit Európába akart örökéből kizavarni. Az aranykoronázó város diatájának nagy jelenés örököltte meg a festő és ez a kép került minden házba, hogy hirdesse a nemzeti önfeláldozás nemes gesztusát. Most ismét szerepel a nagy királynő. Utalt más eseménnyel kapcsolatban Ugyanis a zseniális Fadrusz János, a millenáris fénykor idején szobrokat készített, amelyek Magyarország történelmi városait ékesítették. Egyet a királynőről, Kolozsvárra küldtek, másikat Pozsony kapta. A nagy királynő lovasszobrát. Amely minden áthaladó idejéből a bámulat felkiáltását csalta ki. A régi országgyűlések városában állt a szobor, egészen az uralomváltozásig. A kor valami heves fiatalember úgy tisztáta nemzetrajongásának külsőleg kifejezést adni, hogy nekiment a remeknek. Megcsönkítették a Nagyasszony lovasszobrát, felképelték a műszet feltétlen tisztelben tartásáról szóló nemzetközi elvet.

Tizennégy esztendeje már ennek a sorsu történetnek. Most újra terveznek. Nem kevesebbet, mint a szoborrontását és anyagából egy szokolvenek, Tyresnek szobrát óhajtkák a s iránt olyan lelkes csehek. Nem lete egyedülálló eset a világtörténelemből. Elég, ha az egyiptomi királysírok eseté idézzük, melyeket a fellahok kifosztottak, majd a mamelukok dsámikát tették anyagukból. Hány templom épült Rómában és környékén antik remekanyagának felhasználásával! Igen, századokkal ezelőtt. Vallási villongások közepette, egy sötét kor mindent első reakciónak buzgalomában. De a huszadik században, Pozsonyban, pardon Bratislavává vált Pozsonyban, am alól, ha emlékeznek, már a buvár Közreműködésével takarodtak el a met birodalmi seregek, ebben a városban, amelynek minden kövér egy napkor emléke figyelmeztet, itt kulturgyalázat jellegével bir ez az aktus. Nem a Terézia szobráról van szó, nem a Királyasszony emléke eszedik kiméért, hanem az alkotó géniusza kövőtisztelét. Igenis tiltakozni kell mindkinek, aki a szepet bármilyen formában szereti, hogy ezt a kulturgyalázat végrehajtsák. Ha nincsen anyaguk Ty számára, hát ne faragják ki márvány szobrát. Fadrusz remekéből sem esetre.

A főpolgármester a fővárosban L a z a r Kornél dr. főpolgármester karestbe utazott, hogy mint képviselő résztvegyen a kamarában a konvenció lási törvény módosító javaslatának tárgyalásán. Távollétében G a b o r Livi dr. helyettesíti.

A városi mozik igazgatója szaporítani akarja a munkanélküliek számát a ruhatárosnők elbocsátásával

A filmkölcsonzó háta mögöl kísérelte meg Pop Ámos városi mozigazgató cáfolni annak az eljárásnak jogtalanságát, amellyel a most pergő film előadásain a helyáratát felemelte. A cáfolat annyiban sikerült, hogy a filmkölcsonzó maga is kénytelen volt beismerni, hogy a filmet tényleg százalékos részesedésre kötötték le, de hát így meg úgy, a film drága, Temesvárott csak a városi mozik játszhatják és ezt meg kell fizetni és hasonló más szolamok. Elfelejté azonban azt, hogy

éppen azért, mert a film drága, kapott érte magasabb százalékos részesedést, mint más filmeknél.

Ajánljuk Pop igazgatónak, nézze meg a Forumban a Tarzan című filmet, amelynek készítése milliókkal haladja meg a Kadetkisasszony felvételeit és olyan szenzációs produkció, melyhez fogható nem készítették, a borneoi maharadzsa és Trader Hornt is beleszámítva. És ezt mégis rendes helyáratokkal játszik. A város vezetősége jól tenné, ha nem egyeznék bele olyan könnyen a létező szerződéseknél a város és a közönség terhére való megváltoztatásába annál kevésbé, mert

a bevételek, sajnos nem olyanok, hogy ilyen ajándékok osztogatását megengedhetnék.

A mozikat ugyan eredetileg azért vette saját kezelésbe Temesvár városa, mert jótékony célt szolgált velük úgy, hogy jövedelmüket a szegényalap gyarapítására fordította. Ezek az idők azonban régen elmúltak, mert évek óta mást sem tesz a város, mint ráfizet ezekre a vállalkozásokra. Szociális hivatásuk különben sem merülhet ki abban, hogy szerződésellenesen a filmkölcsonzóknak juttasson prémiumot. Annál csodálatosabb ez az eljárás, mert úgy értesülünk, hogy Pop igazgató szociális érzékét más téren teljesen sutba dobja.

A moziban nyolc „sét” működik. Ezek lépitése természetesen nem kerülhet szóba, Pop

azonban le akarja építeni a ruhatárosnőket.

Azt a javaslatot készült tenni a városnak, hogy a ruhatarat adják bérbe, mert így kezelése sokkal egyszerűbb. Hiszen a ruhatárosokkal naponta le kellene számolni, ez pedig borzasztóan fáradságos és körülményes. Ugy tudjuk, hogy a mozik ruhatára a múlt esztendőben körülbelül száznegyvenezer leit jövedelmezett. Emellett számos szegény asszonynak juttatott kenyeret. Ezek közül nem egy már nyolc-tíz év óta áll a mozi szolgálatában.

Most az a veszély fenyegeti őket, hogy Pop jóvoltából szélnek eresztik őket.

A jogos felháborodás minden eszközzel tiltakozunk ezen indoklatlan lépités ellen. Ma, amikor a munkanélküliek száma napról-napra nő, éppen a város nem engedheti meg magának, hogy szintén leépítsen, különösen akkor, ha ezt a lépitést misem indokolja. A ruhatárosnőknek, akik családokat tartanak el havi nyolcszáz meg ezer leies fizetésükből, állásukban való megtartása nemcsak erkölcsi kötelessége a városnak, hanem jól felgott érdeke is, mert ezeket a dolgozó embereket majd a munkanélküli alap terhére kell eltartania, ha enged Pop igazgató befolyásának és elbocsátja őket.

Pop igazgató, aki mint rokkantilletményes, mint nyugdíjas, mint trafiktulajdonos és mint moziigazgató, a jövedelemhalmozásnak klasszikus példáját nyújtja, talán önmagán kezdené meg egyik-másik jövedelmi forrása lépitését embertársai javára, akiknek egy jövedelmük sincsen.

A filléres gyorsal

melyre a Déli Hírlapnál lehet jelentkezni, annyit utazik Budapestre és vissza, amennyibe közönségesen egy jegy a határig kerül

Alig jelent meg hirdásunk, hogy az első filléres gyors Temesvárról Budapestre október tizenegyedikén, a zsidó ünnepek után, indul a Déli Hírlap és Központi Bank menetjegyirodája rendezésében, az érdeklődők egész tömege jelentkezett már. A magyar államvasutak igazgatósága mindent megtész, hogy a filléres gyors utja simán bonyolódjék le. A filléres gyors október tizenegyedikén délután indul úgy, hogy annak utasai este érkeznek meg a magyar fővárosba. Budapesten három teljes napig tartózkodhatnak, ahonnan ugyanazzal a vonattal október tizenhetedikén, hétfőn este térnek vissza. A vonaton mindenkinek meglesz a számára biztosított számozott ülőhely úgy, hogy akárhány jelentkező esetén a tolongás kizárt. Ami talán ennél is fontosabb, az egész utazás Temesvártól Budapestig és vissza a vízzel együtt, melyet mi

szerezünk be, ötszáznyolcvan leibe kerül. Majdnem annyiba, mint más körülmények között egyedül a Temesvár—kurticsi vasuti jegy. Az utazáshoz feltétlenül szükséges az utlevél. A jelentkezéskor be kell szolgáltatni az utlevelet és 580.— leit. Már ezuttal jelezük, hogy amennyiben sikerülne akár a román, akár a magyar vasutaktól további engedményeket elérni, úgy az utazás még olcsóbb lesz. Ezt természetesen nyomában közöljük és a már jelentkezetteknek a különbözetet visszaszolgáltadjuk. Aki nek nincsen utlevele, — Temestorontálmegyében — nagyon szivesen vállalkozunk ennek beszerzését a kiadások megtérítése ellenében. Az utlevél beszerzéséhez csupán az állampolgársági bizonyítványt, katonakötelesséknél a katonai igazolványt, kiskorúaknál pedig a szülői beleegyezést kérjük, a többi iratról mi gondoskodunk. Az utlevélhez három

Huszonegyezer választó szerepel a temesvári községi választóknak a városházán közszemlére kitett névjegyzékében

Temesvár városa — mint megirtuk megkapta a belügyminiszter távirati rendelkezését a községi választók névjegyzékének kiegészítésére. A névjegyzéket, amelyet 1931. decemberében készítették utóljára, tegnap óta közszemlére van kitéve a városháza első emeletének 22. számú szobájában.

Jelenleg 21.028 községi választó szerepel a jegyzékben, ami a város százazernyi lakosságához viszonyítva aránylag csekély szám.

ben a listában azonban benne vannak időközben elhaltak és elköltözők is.

A törvény értelmében községi választó

tó minden huszonegyedik életévét betöltött férfi. Községi választói joggal bírnak a huszonegyedik esztendőjük betöltött nők is, ha köztisztviselők, legalább négy középiskolai osztályt végeztek, vagy pedig olyan kulturális vagy társadalmi egyesület vezetőségének tagjai, amelynek jogi személyisége van. Mindazok, akik nem szerepelnek a községi választók névjegyzékében, október elsejéig kérhetik a felvételüket.

A felvételt kérni különösen a kisebbségi polgárság kötelessége, mert esetleges választás alkalmával csak így tudja bizonyítani, hogy Temesvárott a kisebbségek milyen nagy számban élnek és csak így tudják elérni azt, hogy a községi tanácsba megfelelő

számu kisebbségi tagot válasszanak be.

Az új közigazgatási törvény értelmében ezentul a községi választásokon csak az arcképes igazolvány füzetében levő szavazójeggyel lehet szavazni. Ennélfogva mindenkinek kötelessége, hogy ezt a fényképes személyazonossági igazolványt — amennyiben még nem szerezte meg — haladéktalanul kiváltssa.

Október elsejéig ezeket az igazolványokat a városházán ingyen állítják ki.

A kiállítás alkalmával el kell vinni a piros igazolványt, az állampolgársági okmányt és egy fényképet. Az igazolványért az első emeleten a 22. számú szobában kell jelentkezni.

Örvényt hoz a kormány az újabb kinevezések ellen és közben nyakra-főre eszközöl kinevezéseket a miniszteriumokban

A kamara tegnap délután ülést tartott, amelyen mindenek előtt Lupu dr. tiltakozott több új közigazgatási vezérfelügyelő kinevezése ellen. A pénzpazarlás és ellenkezik a kormány hangoztatott takarékosági programjával.

Salinescu belügyi alminiszter kijelentette, hogy a Jorga-kormány lemondása után

tizenkilenc közigazgatási vezérfelügyelőt talált a miniszteriumokban és ezek közül ötnek a belügyminiszterium titkos alpolgármestereiből utaltak fizetést.

Erre azt az öt kinevezést megsemmisítették és új kinevezést kellett eszközölni.

A kamara ezután százhuszonnégy szavattal ötvenhárom ellenében megszavazta a sürgős pénzügyi és a felhatalmazási javaslatot. Megszavazták ezután a várad részére a harmincmillió költségek felvételét közmunkák végzésére és a kanálküliség enyhítése érdekében. A konstancai repülőter létesítéséről is javaslatot szintén elfogadták.

A Samsonovici honvédelmi minisztermelkedett azután szólásra és általános figyelem középette a legutóbbi időfelfedezett visszaéléseket tette szóval. Tekintettel arra, hogy ezeket a dolgot a kamarában szellőztették, itt adta meg a választ. Ez a válasz igen rövid és amennyiben hangsúlyozza, hogy az ügyre vonatkozó iratok már a hadbíróóság előtt vannak és nem befolyásolhatja az igazságszolgáltatás menetét.

Amennyiben azok a hajók, amelyeket az állam a haditengerészet számára rendelt, nem az előírás szerint készültek, az államnak jogában áll, a szerződés értelmében a szállítótól a megfelelő pénzt levonni.

Őszi borsó

vetőmag gazdaságom dinnere-raktárában (Timisoara-József-város, Begajbbsor 17. Műmalom mellett) rendelésre kapható métermázsánként 400 lei áron.

Scharff Gyula, Raut-Aurélháza

Jonescu-Botosani nincsen megelégedve a honvédelmi miniszter válaszával. Kérdezi, ha nincsenek bűnösök, akkor miért kellett ezt az ügyet a hadbíróóság elé vinni?

Samsonovici honvédelmi miniszter kijelenti, hogy többet az ügyről nem mondhat.

Stelcescu vasgárdista kikel a népszövetségi szakértők és a kormány ellen és megállapítja, hogy ezek mind tehetetlenek.

Stelcescu: Nem kell a címetet felírni, mert nemsokára ugyis mi kerülünk uralomra.

Ghimboeanu lupista kifogásolja a brezai aranybányák működését. A bányák mérlege már évek óta hamis.

Tíz hónapi fizetés

is jár egyes bánsági tanítóknak, akik most elkésredetten követelik hátralékos járandóságukat

A bánsági állami tanítók Buziáson tartották meg idei nagygyűlésüket, amelyen Baran Koriolán dr. megyei prefektus is résztvett. A kongresszuson mintegy kétezer tanító jelent meg és Ramneantu, a Tanítók Egyesülete elnökének vezetése mellett jelentős határozatokat hoztak. A napirend legfontosabb pontja a hátralékos fizetések rendezése volt. Egyes tanítóknak 8—10 hónapi fizetésével tartozik az állam és ezek a legnagyobb nyomorban tengődnek. A tanítók állást foglaltak a tervezett állami bonokkal történő kifizetés ellen és rámutattak arra, hogy állami járadékpapírokkal nem lehet az éhséget

csillapítani. A nagygyűlésen határozati- lag kimondták, hogy a hátralékos fizetések sürgős rendezését követelik, de készpénzben. Azután elfogadták azt a határozati javaslatot, amely a nyolc osztályos tanítóképző intézet visszaállítását sürgeti. Végül az előléptetések ügyével foglalkoztak és elhatározták, hogy a szolgálati idő arányában történő és automatikus előléptetési rendszer bevezetését fogják kérni a miniszteriumtól. A határozati javaslatokat emlékiratba foglalták össze és ezt az emlékiratot a tanítók országos szövetsége fogja a miniszteriumhoz eljuttatni.

Szigurancadetektív, akire kollegái úgy ráijesztettek, hogy másfél évig nem mert Temesvárra hazatérni

Másfél esztendő előtt nagy feltűnést keltett, hogy Matolay Olivér temesvári szigurancadetektív nyomtalanul eltűnt. Akkoriban sokat beszéltek az esettel kapcsolatosan, mindenféle gyanut terjesztettek és még kémkedésről is süttogtak. Az eset már-már a feledés homályába merült, amikor most Matolay Olivér egyszerre újból megjelent Temesvárott. Eljövételével megcáfolta mindazokat a híreket, amelyek róla annak idején keringtek. Kiderült, hogy eltűnése után vizsgálat is folyt ellene, amely azonban semmi bizonyítékot nem hozott arra vonatkozólag, hogy a gyanúsítások igazak lennének. Matolay Olivér most a

kerületi rendőrfelügyelőségen tizenöt levelet adott át, amelyekből kiderült, hogy a visszatéréstől néhány volt szigurancalkalmazott ijesztette el és azok készítették arra is, hogy Bécsből, ahol tartózkodott, állásáról való lemondását Temesvárra küldje. Kiderült most már az is, hogy Matolay Olivért ezek azért ijesztették a Temesvárra való visszatéréstől, mert rájuk kellemetlen dolgokat tudott. Visszatérése után már kihallgatta a vizsgálóbíró is, azonban csak mint tanút. Matolay Olivér kijelentette, hogy újra Temesvárott marad és foglalkozás után néz.

Orvosi vizsgálat ellenőrzi a tanulói jusság egészségi állapotát

Az új közegészségügyi törvény értelmében a hatóságok illő gondot fordítanak az iskolai tanulói jusság egészségi állapotára. Új tanulókat az egyes iskolákba csakis hatósági orvosi bizonyítvány alapján vesznek föl. Az orvosi bizonyítvány igazolja, hogy a tanuló testileg és lelkileg teljesen ép és egészséges, továbbá azt, hogy sem családjában, sem pedig szomszédságában járványos beteg nincsen. Ezenkívül az iskolaorvosok a közeli napokban az összes iskolákban felülvizsgálják a tanulók egészségi állapotát. Megállapítják azt is, vajjon a tanulónak nincsen-e hajlandósága fülbajra, vagy rövidlátásra. Az ilyen tanulókat aztán az orvosi megállapítás alapján a pad-sorok elejére ültetik, hogy a tanítást zavartalanul kísérhessék. Megvizsgálják ezenfelül a gyermekek tüdejét és idegeit is. Ettől az orvosi vizsgálatától függ az is, hogy egyes tanulókat torna, rajz, vagy kézimunka alól felmentenek-e. Ezeket az orvosi vizsgálatokat az összes iskolákban évente háromszor végzik és a tanév második felében a tanerők megfigyelései alapján, amelyekről jegyzeteket készítenek, az iskolaorvosok a tanulókat pszichonantitikai vizsgálatnak is alávetik.

Megalakult Aradon is a Katolikus Munkásegylet

Aradon kétszer is megzavarták a Katolikus Munkásegylet megalakulását. Az aradi katolikus munkásság azonban kitartott szándéka mellett és sikerült a tervet mégis megvalósítani. Végre megtarthaták az alakuló közgyűlést, amelyen Temesvárról Páter Kassovics László szalvatóriánus atya, a katolikus munkásszervelet megindítója többé-magával vett részt. A gyűlésen Páter László ismertette a Katolikus Munkásegylet céljait: küzdeni a munkásság érdekeiért és küzdeni a nemzetközi túlzó eszmék ellen. Kifejtette, hogy a Katolikus Munkásegylet temesvári fennállása óta másfél millió leit fordított munkanélküliek segélyezésére, munkát közvetített és napközi gyermekotthonokat tartott fenn. Többek hozzászólása után egyhangulag elhatározták a nagy számban megjelentek, hogy a Katolikus Munkásegylet aradi szervezetét megalakítják, egyben megválasztották a tisztikart. A választás eredménye a következő: elnök Mikló József, titkár Bellay József, jegyző Dobra Miklós, pénztáros Hegedüs Gyula, ellenőrök Bella József és Reicher János. Az aradi Katolikus Munkásegylet az ősz folyamán a maga részéről a munkanélküliek segélyezése terén megkezdte működését.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, lilium-pudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszer-tárában a „Fekete Sashoz” Belváros, Szent György-tér.

Elmultak a régi jó idők

amikor a kocsihentes felhalmozása éppen olyan jó üzlet volt, mint briliánst vásárolni, most a sok leeresztett redőny a dekonjunktúra mélypontjáról beszél

Üzletek üresednek, üzletek nyílnak. Sohasem volt úgy, hogy valahogy ne lett volna. A vállalkozásoknak is megvan a divatjuk, egyszer az egyikbe fognak bele az emberek, máskor a másikba. A háború után például az volt a jelszó: árut kell venni. Egész a Gátsorig mindenki üzletet nyitott. A kocsihentes éppen olyan jó volt, mint a briliánst, a házi szappan, mint a legfinomabb francia Roger-Gallet gyártmány. Minden üzemmé avanszolt, pineelyuk aranybánya le. Azután jött a valutázás. Akinek egy kis pénze volt, valutauzletet nyitott. Nem kellett több, mint öt dollár alapítke s egynehány dinár és máris készen volt a friss sütetű magándevizőr. Hónapok alatt házakat vett az ügyes. Na és ne feledjük a teksztilt. Annyi volt már a végén Temesvárott a teksztilyület, hogy majdnem Manchester is elbujhatott mellette. De jöttek ám a sovány esztendők, mind flauabbak lettek a helyzetek s végül is beköszöntött az általános, egyenlő és már nem is titkolt pleite. Újabb gazdasági piruette vegetabilik irányában. Élelmiszerral kell foglalkozni, mondták a bölcsék, itt nem lehet ráfizetni, — enni mindig kell. Jött azonban az élelmiszerárésés, az általános munkanélküliség és a nemfizetés államilag inaurált divatja és a gyakorlatban az az ellenbizonyíték nyert megerősítést, hogy már az is kitűnő, ha néha van ennivaló, nem is beszélve arról, hogy mindig.

A ma diadalmas világnézete az, hogy nem szabad vállalkozni, nem szabad semmit sem csinálni. El percben, aki szeret magánpanaszokat hallgatni, villamoson, utcán, parkban, vagy a téletenség templomaiban, a kávéházakban, ezt a meghitt vallomást hallja lépten-nyomon: Nem mozdítom meg a kisujjamat sem, édes uram, inkább én fogyasztom el amim van, semhogy az üzlet egye meg. Az eredmény beszédes. Temérdek leeresztett redőnyű üzlet, mindenütt kínálgó az ajánlat: Ezen üzlethelyiség kiadó. Igaz viszont, hogy van ennek az üres helyiség-olimpiának egy profundosabb oka is. Sokkal több üzlet volt, mint amennyi tartósabban kellett. A kínálat távolról sem állott arányban a kereslettel. Egészségtelen tünet volt az, hogy még a legperiferiálisabb zugokból is úgy nőttek ki az üzletek, mint eső után a gomba. Temesvár lakossága a háború előtti állapotához képest meg sem duplázódott, viszont egyes kereskedelmi ágakban nem ritkaság, hogy huszszorosan vállalkoztak.

Nos itt kínálja magát most a sok leeresztett redőnyű üzlet. És mégis csak csiklandozza a vállalkozási szellemet. Ismét új divatról számolhatunk be. Egyenesen divatba jött borbélyüzletet, trafikot és cukrászdát nyitni. Rengeteg új borbélyüzem nyílt. Az öreg segédek nem vállalják a redukált fizetést. A leszállott forgalmu és leszállított árákkal dogozó gazdák viszont nem tudják a régi bért adni. Itt aztán igazán mindkét félnek igaza van. Az öreg segédek tehát összetömrülnek és próbálkoznak. Ahol egy üzlet volt, most már van a környéken három-négy is. Trafik meg viszont

minden ötödik házban van már. Közbe pedig egy-egy cukrászda csik. Hát sok szerencsét! Kívánjuk tiszta szívből. Csak egy az aggodalmunk. Hogy na-

gyobb a kínálat, mint a kereslet. Már pedig vastörvény, hogy felborul a mérleg, ha megbillen a reális arány.

(Flaneur.)

A strezai csődtömeg

együttmarad vigasztalan helyzetében, mert üres tanácsokon kívül mást nem szült

A pénzügyi és gazdasági bizottság Strezában azt az ajánlatot tette a hitelező és adós államoknak, hogy igyekezzenek egymással megegyezésre jutni. A keleti és középeurópai államok pénzügyeinek rendezése nem lehetséges egyöntetű alapon. A bizottság azt tanácsolja ezeknek az államoknak, hogy költségvetéseik redukálásával és egyensúlyozásával igyekezzenek helyzetükön javítani. A rövid lejáratú adósságokat szintén az adós és hitelező közti megegyezéssel kell rendezni. A külföldi hitelezőket nem szabad a belföldi hitelezők javára hátrányban részesíteni. Végül indítványt terjesztettek elő, amely szerint alapot kell teremteni, amelyből az

adós államok jegybankjai kölcsönöket kaphassanak. Az indítványt a tanulmányi bizottság elé utalták.

Délután öt órakor a strezai konferencia ünnepélyes záróüléssel véget ért. Az együttes ülésnek kiemelkedő eseménye volt Teleszky magyar delegátus rövid, de annál frappánsabb beszéde. Teleszky elégedetlenségének adott kifejezést a konferencia határozatai miatt és kijelentette, hogy a magyar kívánságokat egészükben teljesítetlenül hagyták. Kifogásolta, hogy a Magyarország, de más államok részéről is várt pénzügyi rekonstrukció érdekében Streza semmit sem tett.

Nagy őszi vásár a GOLDHÁUSBAN

Schlesinger Leó szellemének láthatatlan fátyolába kapaszkodik a vasuti rém, hogy a büntetéstől szabaduljon

Matuska Szilveszter, a lelketlen vasuti merénylő ügyében a védők mindent elkövetnek, hogy a per újrafelvételét ériék el. Legújabbban egy tanut fedeztek fel, aki Duisburgban lakik és levélben ajánlkozott arra, hogy Matuskára nézve mentővallomást hajlandó tenni. Ez a tanu fogolytársa volt Oroszországban Matuskának és azt akarja bizonyítani, hogy a merénylő nem volt birtokában szabad akaratának, mert egy Leó nevű szellem hatása alatt követte el a büntényeket. Ez a Leó-szellem tulajdonképpen Schlesinger Leó, aki szintén Matuskával együtt hadifogságban volt és niptotizóri tehetőségével már akkor teljesen saját akaratának uralma alá hajtotta Matuskát. A Duisburgi tanu

szert Leó-szellem sugalmazta Matuskának a merényleteket úgy, hogy ezekért nem lehet felelősségre vonni. Leó szellem sokat kísértett annak idején a Matuska-per bécsi tárgyalásán is, azonban az elmeorvosok a leghatározottabban cáfolták az ilyen hosszú időre szóló hipnózis lehetőségét. Freinger ügyész, aki a bécsi tárgyaláson Matuska ellen a vádat képviselte, tegnap kijelentette, hogy ő is hallott egy ilyen Leó nevű szellemről még a tárgyalás ideje alatt, azonban nem tulajdonított az ügynek jelentőséget, annál kevésbbé, mert Schlesinger Leó időközben meghalt. Egyáltalában nem tartja valószínűnek, hogy a bíróság ezen a szellemidézési alapon elrendelje a per újrafelvételét.

Huszonöt millió munkanélkülről tud a világstatisztika és 40 millióról a tényleges élet

A világgazdasági válság súlyos következménye, a munkanélküliség polipkarjaival átfogja a világ szinte valamennyi államát és sok millió emberre tehető azoknak a száma, akik ma minden igyekeztük és képességük ellenére a munkanélküliség beláthatatlan méretű táborát növelik. Hivatalos statisztikai adatok egész légiója foglalkozik a munkanélküliség számának hiteles megállapításával, de ezen ijesztő magasságu számoknál is még mindig több a tényleges munkanélküliek száma. A tavaszi és nyári hónapok során egyes országokban némi javulás mutatkozott, ez azonban csak időszertü enyhülésnek mondható, mert a küszöbön álló tél a munkanélküliség további fokozását engedí sejtetni. Az egyik hivatalos statisztika megállapítja, hogy a világon az idei nyár elején

huszonötésfél millió munkanélküli volt, míg tavaly ugyanakkor a hivatalos adatok huszonegy millió munkanélküli számát tudták. A valóságban a kenyérméretű összes családtagok hozzászámításával negyven millióra tehető a világ munkanélkülieinek a tényleges száma. Ezen a szomorú kimutatásban Amerika vezet, mert az egykori ígért földje ma tizmillió munkanélkülit számlál.

A lakosság összázához, azután pedig a kereső népességhez való viszony vizsgálva, a munkanélküliek száma az Egyesült Államokban 8,6, illetve 10,2 százalék, Németországban 9,2, illetve 10,2 százalék, Ausztriában 7,2, illetve 8,3 százalék, Angliában 5,8, illetve 12,7 százalék, Csehszlovákiában 5,4, illetve 7,2 százalék, Magyarországon 2,2, illetve 4,8 százalék, Franciaországban 2,4, illetve 4,6 százalékot tesz ki. Romániában a népesség 0,3 százaléka a legújabb statisztikai adatok szerint munkanélküli ami körülbelül félmillió embernek felelne meg. Ha azonban figyelembe vesszük a tényleges helyzetet, így Temesvárott egyedül kimutatható négyezer munkanélküli, akkor egész országban az említett statisztikai adatokból felülmulja a tényleg foglalkoztatott kereset nélküli élők száma.

A konverzió sorsa még mindig a bizottságokban

A kamara és a szenátus együttes bizottsága folytatta a konvertálási javaslat vitáját. Fischer zsidópárti képviselő, hogy a konverzióval egyik társadalmi osztályt előnyben részesítik, többi társadalmi osztályokkal szemben. Réthy Imre dr. a magyar gazdasági szövetség álláspontját terjesztette elő. Gyárfás Elemér dr. fejtette ki a Magyar Párt álláspontját. A Magyar Párt első kívánása az, hogy a kamat semmilyen körülmények között négy százalék alá magasabb ne lehessen. A holdankétszázharmincöt ezer leies adósság maximuma csak a szántóföldekre, hanem a külterjes termelésekre használt földekre alkalmazandó. A törlesztések kétszeres beszámításának kedvezményét csak a tíz hektáron alóli földbirtokok, hanem ennél nagyobb földbirtokok is élvezhetik.

A féltékenység halálba kergetett egy fiatal férjet

Edvi-Ilés Pál, huszonkilenc éves budapesti festőművész, alig négy évvel ezelőtt vette a nálánál husz évvel idősebb Király Piroska hivatalnoknőt. A nőt a különbség ellenére is a fiatal férj állandóan féltékenykedett feleségére igen gyakran nagy jeleneteket is rögzített. Esküvőjük után az asszony románhoz utaztak és amikor onnan Budapestre tértek vissza, az asszony panaszkodott ismerőseinek, hogy férje betege féltékenysége nagyon megkeseríti az életét. Két nap előtt reggel Edvi-Ilés megkérte a feleségét, hogy ne menjen a hivatalba. Az asszony most is hitte, hogy féltékenységi rémlátás üldözte a férjét, lecsitította és megmagyarázta neki, hogy kötelessége a szolgálatot venni. Az asszony el is ment és amidőben haza érkezett, zárva találta a ház ajtaját. Lakatossal feltörték az ajtót és behatoltak a lakásba, ahol a gázszag terjengett. Az asszony berohott a fürdőszobába és karosszékekben ült meg a halott férjét. Az öngyilkos festőművész két bucsulevet hagyott hátra, amelyekből kitűnt, hogy az gyilkosságát is féltékenysége miatt vette el.

Mindent itt kapható, valódi csak, ha az "OLLA" név látható

FORUM MOZGÓ

Premier Románia részére!

Szerda, szept. 21-től kezdve

Premier Románia részére!

TARZAN

A főszerepekben: Johnny Weissmüller, Maureen O'Sullivan, Neil Hamilton

Legújabb Paramount-Journal.

Monopol: Metro-Goldwyn, Oradea.

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap **MATINÉ** délelőtt 11 órakor.

HIREK

Az ősz

... nappal bekopogtató... t a szeptemberi napéjegyenlőség. A nappal nem... t semmit az éjszaka szemére és... t. Egyik sem hosszabb, sem rövidebb a másiknál. De holnaptól kezdve az... tka már szemébe nevet a nappalnak, és... t azt minden nappal egyre jobban... tzi. Mától kezdve az éjjeliek hosszabbodnak és a nappalok rövidülnek. A... t ténnyel esik egybe az ősz eljövetele. Az ősznek már a nevére is meg... tngunk. Mert az ősznek vannak... t örömei is, van szüretje, van vénnyokok nyara, de van bizony sok szomorúsága is. A téli gondok már őszkor... tődnek. Már őszkor jön a dér, a hideg, később a fagy. Az ősz veti föl... tünk a kérdést: miből veszünk teli... t? Miből szerezük be a téli ruhát? Miből vásároljuk meg a téli élelmiszereket? És miből fedezzük azt a sok... tciadást, amelyet az ősz és utána... t fokozottabb mértékben a tél hoz...

... szeptember 21-en, be... t megott... tünk az ősz. Arcunkat a gond... t kkal szántotta tele. A lelkünk... t bős, mint az őszi nap. A szívünk... t bormint hűvös őszi reggelen a kerti... t. Ha elgondoljuk: mit hoz és mit... t a tél, megboradunk. Ettől az... tendő téltől, amely a mostani ősznek... t vetője lesz, rettenetesen félni kell... t rossz és kemény telünk volt a... t háta, de ilyen zord, mint amilyenek... t stani ígérkezik, nem volt még egy... t A nyomora olyan nagy lesz, hogy... t enkre kiterjeszti fekete karjait és... t enkit magához ölel. Ma már nem... t munkanélküli sínylódik, de síny... t mindenki, aki dolgozik és aki dol... t. Senki nem tudja, mit hoz a hol... t lesz-e holnap betevő falatja. A... t ősz kezdetén, csak azon fohász... t atunk, muljék el az ősz lassan,... t on sokáig enyhe napjaival és ha... t eljön a tél, rohanjon el gyorsan,... t majd a tavasz javulást hoz. Csak... t már a tavasz, a kikelet, ezt só... t zzuk ma, az ősz első napján.

(En.)

... JJARAS. A meteorológiai intézet... t í, hogy egész Középeurópában az... t khoz képest nagyon meleg időjárás... tódik és csak északon mutatkozik... t felhősödés. Temesvárott és a Bán... t is tegnap versfényben őszi nap... t s a hőmérő árnyékban husz fokot,... t on pedig harmincöt fok melege... t t.

Halálra és kilencvenkilenc évi fegyházra ítélték Jugoszlávia legveszedelmesebb rablógyilkos banditáját

Horváth Alajosról, akit Jugoszláviában második Csarugának hívtak, már irtunk a Déli Hírlapban. Horváth Alajos a Bácskában számos utonállást, rablást s több gyilkosságot követett el. Amikor elfogták, bíróság elé állították, amely életfogytiglani fegyházra ítélte. Horváth Alajosnak a mitrovicai fegyházból azonban sikerült megszöknie és utközben újabb rablásokat elkövetve, eljutott a magyar határig, amelyen átszökött. Magyarországon csakhamar gyilkosságra keveredett. Elfogták, életfogytiglani fegyházra ítélték és a szegedi Csillagbörtönben helyezték el. Horváth Alajos azonban nem volt sokáig a Csillagbörtön lakója, mert onnan is sikerült megszöknie. Visszatért Jugoszláviába, ahol újból lopott és rabolt. Amikor egy alkalommal a csendőrök üldözőbe fogták, az egyiket revolverrel agyonlőtte. Elfogták és a bíróság újból ítélezett felette. Ezúttal huszonegy bűncselekményért vonta felelősségre. Több napi tárgyalás után Horváth Alajost husz bűncselekményért kilencvenkilenc esztendei fegyházra, huszonegyedik büntetért pedig kötél általi halálra ítélték. A megrogzott bűnös egykedvűen hallgatta az ítélet felolvasását.

— Bukaresti rendőrtisztek budapesti látogatása. A bukaresti rendőrtisztek huszonhét tagu csoportja tegnap délben Budapestre érkezett a magyar államrendőrségi viszonyok tanulmányozása céljából. A bukaresti rendőrtiszteket a pályaudvaron ünnepélyesen fogadták és a főkapitányság nevében Ferenczy főkapitány üdvözölte.

Férfiszövegetek

120 leltől kezdve a legfinomabb angol minőségig mélyen leszállított árak mellett kaphatók

Rabong és Schneidernél

Temesvár-Belváros, Szent György-tér
Róm. kath. püspöki palota.

— Három munkás gyanus halála a kazán mellett. Az Imperial vegyészeti gyár kőbányai telepén — mint Budapestről jelentik — egy munkás a desztilláló kazánt tisztította, de közben roszsul lett és elájult. Két társa segítségére sietett, azonban ezek is hasonlóan jártak és elvesztették eszméletüket. A gyár személyzete csak később akadt rájuk, de addigra két munkás már meghalt, a harmadik pedig a mentőautóban hehelte ki lelkét. A szerencsétlenség ügyében szigorú vizsgálat indult, mert utjabban az egyes gyárakban több hasonló eset történt.

* Megszerezük utóelvet, vasuti jegyét, féláru vasuti jegyre s utólagos féláru vizumra jogosító igazolványát, a belépőjegyét a budapesti kézművesipari kiállításra, ha jelentkezik a Déli Hírlap kiadóhivatalában. Az igazolványok külön is kaphatók. A vasuton csak szeptember 19-ig lehet féláron utazni, azonban féláru vizum a Déli Hírlap kiadóhivatalában kapható igazolvánnyal szeptember végéig. Fr.világosítással szívesen szolgál telefonon is (2—52) a Déli Hírlap kiadóhivatala.

— A városi adósságok konvertálása. A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága tegnap délután Maniu Gyula elnökletével ülést tartott, amelyen Junian is résztvett. Többen szólaltak föl és követelték, hogy ne csak a falusi, hanem a városi adósságokat is konvertálják. Erről nagy vita fejlődött ki. Végül is elhatározták, hogy mára összehívják a teljes végrehajtó bizottságot és arra bizzák a végleges döntést.

— Nyomora miatt közszóadatot ivott. Konstantin Katalin negyvennégy éves munkásnő, aki a Kunz-telepen lakik, tegnap délután öngyilkossági szándékból közszóadatot ivott. Tettét nyomora miatt követte el. A mentők be szállították a kórházba. Állapota nem súlyos.

— Keresik a sánta gyilkost. Irtunk arról a kegyetlen rablógyilkosságról, a melyet a pesthidegkuti malomcsárdában egy ismeretlen biciklista elkövetett. A gyilkost, akiről megállapították, hogy egyik lábára sántít, a csendőrség mindenfelé üldözi. Egy gyanus embert el is fogtak, azonban amikor a cselédlánnyal, aki a gyilkosságnak szemtanuja volt, szembesítették, az kijelentette, hogy nem az a tettes.

— Veszedelmes tifuszjárvány. Szegedről jelentik: A gyermekparalízis megbetegedések után a tifuszjárvány öltött veszedelmes méretet. Az elmúlt két hét alatt 31 megbetegedés történt; naponta érkeznek újabb jelentések, legnagyobb részét a város beiterületéről.

— A bíróság felmentette Hallert. A Haller Károly volt magyar közoktatásiügyi miniszter ellen csalás és sikkasztás miatt indított bűnperben tegnap befejeződtek a tanúkihallgatások és Baray ügyész hosszú vádbeszédében Haller szigorú megbüntetését követelte. Bernolák Nándor dr. védő ezzel szemben a védelem felmentését kérte, mert a vádat nem sikerült bizonyítani. A bíróság Hallert felmentette.

— Szüreti multság. A Gyárvárosi Római Katolikus Ifjúsági Egyesület szombaton, szeptember 24-én, este kilenc órakor a Tigris-utca 6. szám alatt levő helyiségében nagyszabású szüreti mulatságot rendez. A rendezőség mindent elkövet, hogy a közönség minél jobban érezze magát. A muzsikáról az egyesületnek saját tánczenekara gondoskodik. Beléptidij személyenkint husz lei.

— Lezuhant a világ leggyorsabb repülője. Londonból jelentik: Stainforth, az ismert angol pilóta, „a világ leggyorsabb repülője” — ő nyerte meg az utolsó Schneider-Kupa versenyt az első díjat — hétfőn délelőtt Lyzard mellett hibás start miatt lezuhant és súlyosan megsebesült.

— Életunt operaénekes. Kalmár Béla, volt budapesti operaénekes, akinek idegessége miatt Budapesten több afférja volt, a múlt héten Bécsbe érkezett és a Hedvig-gasseban lakó rokonainál szállt meg. Az operaénekest most súlyos lüminálmérgezéssel találták szobájában. Kalmár Béla, aki Budapesten ismételtelen követett el öngyilkossági kísérletet, ezúttal Bécsben mérgezte meg magát. Nyomban mentőket hívtak, akik az életunt operaénekest kórházba szállították. Állapota súlyos.

— Idegen állampolgárok figyelmébe. Az idegen állampolgárok tartózkodási engedélyének felülvizsgálásával megbízott bizottság — mint jelentettük — befejezte munkáját. Ami a Temesvárott lakó idegeneket illeti, az ezek által be terjesztett iratok és okmányok a rendőrprefekturára már visszaérkeztek. A rendőrség ezután is értesíti a külföldi állampolgárokat, hogy tartózkodási engedélyüket, valamint többi irataikat a rendőrség idegenellenőrző osztályánál naponta délután 5—7 óra között vehetik át.

Titokzatos lövöldözés

egy bukaresti ingatlanforgalmi irodában

A bukaresti Strada Sarindar 38. szám alatt Teodorescu Ala asszonynak ingatlanforgalmi irodája van. Az irodába tegnap délután beállított egy Lapadatu Péter nevű ember. Nem lehet tudni, hogy az irodában mi történt. A szomszédos helyiségben levő Gazete de Sport szerkesztőségében egyszerre csak több revolverlövést hallottak és amikor átrohantak az irodába, ott véres sebesüléssel látták támoynni Teodorescu asszonyt, aki aztán összeesett. Lapadatu kiszaladt az utcára, ahol az ugyanazon házban levő borbélyüzlet egyik alkalmazottja, Boli Sámson utját állotta. Lapadatu erre rálőtt Bolira, akit megsebesített. Lapadatu a járőrök lefogták és lefegyverezték. A rendőrség letartóztatta Teodorescu Ala sebesülése életveszélyes, a borbélysegédé könnyebb.

— Házior, aki a bíróság döntése ellenére kilakoltatja lakóját címen tegnap egy kereset alapján, melyet Raskó Sándor dr. ügyvéd adott be a bírósághoz, foglalkoztunk Bisztritz Mariska és Bisztritz Mór kilakoltatási ügyével. Mint közlik velünk, Bisztritznek az az állítása, hogy bírói ítélet nélkül önkényesen történt volna a kilakoltatás, nem felel meg a tényeknek. A kilakoltatás jogerős bírói ítélet alapján és szabályszerű végrehajtás útján történt, melyet a hatósági végrehajtó foganatosított. Ezt is még számtalan fizetési felszólítás előzte meg, melyek azonban eredménytelenek maradtak. Így tehát a kilakoltatás, amelynél különben sem Tauszig József házior, sem Fischer Márton házigondnok nem volt jelen, otthon volt azonban az egész Bisztritz-család, teljesen törvényesen történt.

* Gyógytorna. Szakmáry Ilona dip. tornatanárnő október elsején a tanítást elkezdi. Főlkéri jelentkezett tanítványait, hogy beosztásuk végett e hó 22—23, vagy 24-én sziveskedjenek a lakásán felkeresni. Belváros, Erzsébet-u. 9. (Str. Marasesti.)

— Baleset lotátás közben. Tegnap hajnalban súlyos baleset érte Fieraru Floriant, a vasuti ezred katonáját, aki lotatás közben jobb lábával a váltó közé került és súlyos roncsolásokat szenvedett. A mentők a katonai kórházba szállították.

— Két betörés a Józsefvárosban. Az elmúlt éjszaka a Józsefvárosban két betörést követte el ismeretlen tettesek, akik mindkét esetben átkulcs segítségével szereztek meg a zsákmányt. Az egyik feljelentést Fenyvesi Zoltán tette és bejelentette, hogy távolléte alatt betörők jártak Zöldpázsit-utca 12. szám alatti lakásában és négy száz lelt készpénzt, valamint egyéb háztartási cikket vittek el, mintegy hater ezer lelt értékben. Hasonló betörés történt a Kossuth Lajos-utcában is, ahol Stoianu Miklós pinchehelyiségébe hatoltak be és egy mérleget zsákmányoltak. Kára 400 lelt. A rendőrség mindkét ügyben megindította a nyomozást.

ELŐRENĐÜ - SZÁRAZ
PARKETTA
VERIENYKÉPES OLCÓ ÁRON
BEL-KRAUSER TELESVÁR 12
TELEFON: 18-12

— Dolgoznak a biciklitolvajok. Tegnap délelőtt megjelent a józsefvárosi rendőrségen Stula Géza gyárvárosi, Fő-utca 18. szám alatti lakos és bejelentette, hogy ismeretlen tettes elemelte a betegségyógyász bejárati ajtó mellett kerékpárját, amelynek értéke kétezer lelt. Megindult a nyomozás.

— Autóról lövöldöző duhaj társaság. A Gyárvárosban az elmúlt éjszaka éjfél után egy autó száguldott végig az utcákon keresztül-kasul. Az autón jökdévi társaság ült, amely kurjongatott és dalolt. Később pedig duhajságuk olyan magasra csapott, hogy ketten-hárman revolvért rántottak és a levegőbe üdvölvéseket adtak le. Ez az eset már néhány alkalommal megismétlődött a Gyárvárosban s éppen azért helyénvaló lenne, ha a rendőrség egy kis figyelmet szentelne az ilyen vadul száguldó autókra, amelyeknek utasai nemcsak éjjeli csendháborítást követnek el, hanem mások életét is veszélyeztetik.

— Sikkasztó árvászeki vezető. A nagybecskereki törvényszék most vont felelősségre Borovánszky Géza dr. városi tanácsnokot, aki az árvászek vezetője volt és ilyen minőségben nagyarányú sikkasztásokat követett el. A törvényszék Borovánszky Géza dr.-t négy évi börtönrre ítélte.

Színház

Szendrey is, Janovics is

megkapta a temesvári magyar színi idényt és felváltva fognak a városi színházban játszani

A temesvári magyar színház új szezonjéért már a nyár elején megindult a versengés. Elsőnek Szendrey Mihály, volt Arad-temesvári színiigazgató pályázta meg a városi hatóságnál a temesvári színház bérletét az ősszel kezdődő idényre. A versenybe bekapcsolódott utóbb Janovics Jenő kolozsvári színiigazgató is, aki tavaly a temesvári színház egyedül birta magyar előadások tartására négy helyen is vendégszereplő társulata részére. Így a város vezetőségének két színiigazgató kérelme felett állott módjában dönteni. A nemes versengés kétségtelenül arra fogja serkenteni mindkét igazgatót, hogy minél tökéletesebb társulattal és minél gazdagabb

műsorral álljon a közönség elé, ami az erősen megfakult nivó felfrissülését engedni reméli. Gabor Liviusz dr. helyettes-polgármester tegnap délelőtt döntött. Eszerint Szendrey Mihály kapja a temesvári színházat egész október hónapra. Ezután Janovics Jenő társulatáé a színház és november elsejétől december huszonkilencedikéig ez az együttes szolgálja majd a temesvári magyar színi kulturát. December harmincadikán nincsen előadás és következő napon, Szilveszterkor újból Szendrey vonul be Temesvárra és azután immár zavartalanul játszhatik mindaddig, amíg a magyar színi szezon, illetve a koncesszió ideje tart.

— Meghalt a Csekonic grófok régi fővadásza. Kielhorn Henrik, a Csekonic-grófok fővadásza, Németceernja községben hosszas szenvedés után meghalt. A hetvenéves ember holttestét Németceernja község temetőjében helyezték örök nyugalomra. Halálát övegye, született Worthmann Erzsébet, leánya Margit, férjezett Irmay Nándor dr.-né, veje Irmay Nándor dr. orvos és unokái gyászolják.

* Modern üvegtáblákat és transparenseket művészi kivitelben legolcsóbban készit, Zöldy cimfestő, Bonnáz-utca 9.

— A feloszlott gyűlés vezetői az ügyészségen. A Háborelles Liga bezárt gyűlésével kapcsolatban a rendőrség — miként megirtuk — őrizetbe vette Szimin Terézt, Szveta Danila cipészinaszt, Zsizsik István munkást, Columban Marcella és Sipos Vilma munkásnőket, akik a munkásmozgalmából ismertek a rendőrség előtt. Kihallgatásuk után valamennyit átadták az ügyészségnek.

— Hamarosan visszahelyezik jogaikba a feloszlott községi tanácsokat. A parlament által megszavazott közigazgatási reform jogot ad a belügyminiszternek a Jorga-kormány által feloszlott megyei és községi tanácsok visszahelyezésére. A belügyminiszter már megkezdte az erre vonatkozó előkészítő intézkedések megtételét. Az 1929-ben megválasztott megyei és községi tanácsokat ennek alapján hamarosan visszahelyezik régi jogaikba. Ezzel kapcsolatosan a liberális párt központi elnöksége körrendeletben felhívja összes vidéki szervezetét és meghagyja nekik, hogy a megyei és községi tanácsok visszahelyezése után azok liberális tagjai tartásuk meg a helyüket és kezdjék meg munkálkodásukat. A liberális párt egyben kilátásba helyezi, hogy amennyiben uralomra kerül, az összes községi és megyei tanácsokat feloszlattja és azonnal új választásokat rendel el.

— A bányai Magyar Párt ifjusági tagozata felhívja választmányának tagjait, hogy csütörtökön este kilenc órakor a Magyar Házban levő klubhelyiségben megjelenni sziveskedjenek fontos kérdések megbeszélése végett. Ugyancsak a tagok figyelmébe ajánlja a választói névjegyzékbe való felvétel rendezését is.

— Temesvárott is lesz őszi érettségi bizottság. Az őszi érettségi vizsgálatok az egész ország területén szeptember 25-én kezdődnek. Összesen negyvenkét vizsgáztató bizottság fog működni és ezek egyike Temesvárott lesz. A temesvári bizottság előtt a temesvári, aradi, krassói, szörényi és hunyadmegyei jelöltek vizsgáznak.

* Legdrágábban veszek ékszereket, zálogcédlákat. Braun, ékszerész, Küttler 5.

— A mélyhangú nő és két gyilkos cinikosa nyomtalanul eltűnt. A herculesfürdői Eberle-gyilkosság ügyében megindított nyomozás, annak ellenére, hogy azt már az egész vidékre kiterjesztették, eddig nem járt eredménnyel és úgy látszik, hogy a gyilkosoknak sikerült egerutat nyerni. Dobrin karánsebesi vezetőügyész tegnap Herculesfürdőn volt és megmutatta a villa személyzetének a gyilkossal gyanúsított Dumitrescu Johanna fényképét. A vezetőügyész kiadta a gyilkosok személyleírását is, amely szerint a titokzatos Dumitrescu Johanna fekete hajú, vézna termetű nő, szemüveget visel és feltűnő mély hangja van. Társai közül az egyik magasabb férfi, hátrafésült hajjal és sárga cipőt viselt, a másik gyenge testalkatú, alacsony beteges külsejű ember. A súlyosan sérült Eberle Keresztélyné állapotában javulás állott be és ma végrehajtják a tervezett műtétet is. Sikeres operáció esetén Eberlené állapota egy hét után annyira javulhat, hogy a borzalmas éjszaka eseményeiről összefüggő képet adhat.

— Angol hajóraj hadgyakorlatok a Fekete-tengeren. Szeptember 24-én öt nagyobb egységből álló angol hajóraj érkezik Konstancába. Az angol hajórajok érkezése nemcsak udvariassági mutatvány, hanem hadgyakorlatokat is jelentenek majd a Fekete-tengeren. Az angol hajókkal V. György angol király megbízottja is érkezik. A vendég királyrajt Konstancaán Károly királyi nagadja és végignézi annak gyakorlatát.

— Harangszentelés a Bessenyei telepén. A Bessenyei telep római katolikus egyházközsége — mint már jelentettük — vasárnap, szeptember 25-én harangszentelési ünnepélyt tart. Reggel rokkor templomi zászlók alatt a harangmenetbe vonulnak a harangok elé és szentelés után a templomig kísérik. A menetben résztvesznek a különböző egyesületek és intézmények. Fél tíz órakor a templom előtt kezdődik a harangszentelés, amely után nagymise kezdődik. Az istentisztelet befejezését követően Hegedüs-féle vendéglőben barátságos bankett részvételi díja szívenként ötven lelt és jelentkezők közöttökön M. K. R. Sándor hitközségi elnökénél lehet. Este a Hegedüs-féle vendéglőben nagy táncmulatság fejezi be a harangszentelés napját.

* Irsay Nándor székesegyházi zongora-, harmonium- és orgona tanítást vállal. Jelentkezések: Belváros, Str. Gheorghe Lazar (Szerb-utca) 12. szám alatt.

— Az ipari szindikátus közgyűlése. Szeptember 22-én este hét órakor tartja évi közgyűlést az ipari miniszter által felbontott szindikátusának székházában, utána pedig az ipari munkások szindikátusa. Mindkét közgyűlést az ipari szindikátus székházának nagyszobájában tartják.

— Irodaiüzemek racionalizálása. A racionalizálás a jelszó ma mindenütt az iparban, a kereskedelemben és a gazdaságban. A cél takarékoskodik munkában, anyagban. Az anyagfogyasztásban a takarékoskodni csak elsőrendű anyaghasználat révén lehet. Az irodaiüzemeknek szükséges legjobb anyagok (tinták, festékek, ragasztóanyag) a Művelődési és Közművelődési Minisztérium cikkéket a legjobb minőségben a Művelődési és Közművelődési Minisztérium Testvérek Vegyigár állítja elő. A Testvérek klasszist jelentettek. Művelődési Testvérek gyártmányai minden jó példányban kaphatók. Ahol nincsen, forduljon Lepagehoz, Cluj.

* A Löbl-kölcsonknyvtár nagygyűlése: Munthe, San-Michele, Zilahy, lélek kialszik, Berendné, Boszorkánytánc, Földes, Mária jól érett, A Moszkva, Körmendi, Budapesti kálvária stb. stb.

— Öngyilkos villanyszerelő. Popescu János huszonnyolc éves villanyszerelő tegnap aszpirinnel megmérgezte magát. A kórházba szállították. Amikor magához tért, elmondotta, hogy testcsaládi okok miatt követte el.

Iskolatáskák és irattáskák, bördíszműveket
ismert — legszolidabb kivitelekben legolcsóbb árak mellett **csak**
KLEIN bördíszművelő
Belváros. Börze-utca. Piaristák-kal szemben.

Képekészítés gyári árban
Neves művészek
állandó modern képképzés
Bergenthal
Belváros, Hunyadi-utca 3.
Blondel és ovál keretek gyári árban.

Illits - Hotel - Carlton
" BUDAPEST - DUNAPART " (Donauka)
Elsőrangú szálloda Minden kényelem.
Telefon, hideg-meleg folyóvíz minden szobában.
Küti konyha. Nagy dunaparti kávéház.
Méréselt árak.

Mozi

Tarzan

Sajtóbemutató a Focumban

gre Temesvárra is megérkezett ez a hatalmas film és azok, akik jelen vol-
zen a szenzációs sajtóbemutatón,
állapíthatták, hogy a legfantasztia-
bó várakozásokat is felülmulta az
ő meglevenedett költsége. Kipp-
tollára és színeire emlékeztető
angel-képek, ahogyan a felvevő len-
őt még sohasem támadt fel az Ős-
szet. Afrika legtökéletesebb vidé-
visz el bennünket ez a történet,
az a sejtelmes törpe nép lakik,
nek magikus hatalmat tulajdonít
tzky és Anny Besant. De elvonul-
löttünk Afrika többi törzsei is, az
raffail élet teljes színompájában.
Afrika minden állata, természetes
os viszonyai között, amint egyre
b halad a kis ekszpedició élén a bá-
gyönyörű német leánnyal. Krok-
ok, vizilovak, elefántok, zeb-
rák, sajátos majomfajta egészen sza-
n, sohasem látott tömegekben, egy
latos vegetáció kellőközepén szá-
n vágató oroszánokkal, tigrisek-
őserdő minden félelmes ragadozó-
a. Királyuk Tarzan, az őserdőbe
dt fehér ember, aki ért az elefán-
majmok és vizilovak nyelvén és a
atok háborúját vezeti az alattomos
lozók ellen. Tarzan, az ősember, el-
ja a szép német leányt és ez lassan-
a behódolva az ösztönös mély jó-
k, végül is beleszeret Tarzanba és
örökre vele marad. A visszatérést
nészetbe simbolizálja ez a bájos
atka, amely helyel-közel az Ős-
eleneteire emlékeztet. Weismül-

leer Jonny, Tarzan személyesítője nagy-
szerű játékon túl olyan hihetetlen testi
ügyességéről tesz tanúságot, hogy lebegő
könnyedségében minden eddig látott ar-
tistabravurt felülmul. Midőn a Fo r u m-
mozgó ezt a filmet megszerezte, maga
számára biztosította az évad legnagyobb

szenzációját. Aki ezt a filmet látta, an-
nak olyan mély élményt jelentett, hogy
nem fogja többé elfelejteni, de valószí-
nűleg nem is várja meg a reprimand, hanem
megnézi többször is, hogy visszaálmódja
magát a természet örök szépségeibe.

Rádió

Szerda. (Szeptember 21.) Bukarest.
1 óra: Gramofonzene. 2 óra: Gramofon-
zene. 6 óra: A rádiózenekar hangver-
senye. 7 óra 10: Szórakoztató zene. 8
óra 40: Gramofonzene. 9 óra: Cselló-
hangverseny. 9 óra 45: Zongorajáték. 10
óra 15: Hegedűhangverseny. Budapest.
11 óra 15: Szalónzenekari hangverseny.
2 óra 5: Orosz balalajkazenekar hang-
versenye. 4 óra 45: Hírek. 6 óra: A nő
testnevelése. Irta és felolvassa dr. Sze-
nesné Homola Adél. 6 óra 45: Hírek. 7
óra: Gramofonzene. 9 óra: Zenekari
hangverseny Szabó Lujza és Szedő Mik-
lós közreműködésével. 10 óra 15: A rá-
dió külügyi negyedórja. 10 óra 30: A
opera zenekarának hangversenye Heim-
lich Lajos (zongora) közreműködésével.
A hangverseny után hírek, majd cigány-
zenekar játéka. Bécs. 1 óra 30: Vonós-
négyes hangversenye. 2 óra 40: Gramo-
fonzene. 6 óra 30: Délutáni hangver-
seny. 9 óra 35: A filharmonikusok hang-
versenye. 12 óra 10: Jazz-band. Bel-
grád. 1 óra: Gramofonzene. 2 óra 5: A
rádiózenekar hangversenye. 6 óra: Gramo-
fonzene. 7 óra: Cigányzenekar hang-
versenye. 9 óra 30: Délszláv dalok. 10
óra 10: Hangjáték. 10 óra 50: Ének-
hangverseny. 11 óra 20: Hegedűhangver-
seny. Milánó. 9 óra: Könnyű zene. 9 óra
25: Gramofonzene. Prága. 9 óra: Vidám-
est. 10 óra 40: Szakszofonszólo. 11 óra:
A rádiózenekar hangversenye. Pozs. ny.
8 óra: Magyar óra. Mandozzenekar
hangversenye. Róma. 10 óra 45: Gramo-
fonzene. Strassburg. 8 óra 30: Zenekari
hangverseny. 9 óra 45: Szórakoztató
zene. 10 óra 30: Katonazene. 12 óra 30:
Jazz-band. 1 óra éjfélután: Szólisták
hangversenye. Stockholm. 8 óra 30:
Zongorahangverseny. 11 óra 10: Szim-
fonikus hangverseny. 12 óra: Táncczene.
Varsó. 8 óra 20: Táncczene. 10 óra: Gramo-
fonzene. 11 óra 15: Hegedűhangver-
seny. 12 óra 10: Táncczene.

Közgazdaság

Minden ünnepélyes forma mellőzésével tizenhárom havi szünet után tegnap délben újból megnyitá a budapesti értéktőzsde

Budapesten tegnap tizenhárom havi szünet után megnyitá az értéktőzsde. A hangulat a zsufolásig megtelt tőzsdeteremben bizakodó volt. A közönség részéről igen nagy az érdeklődés. A bankpályók kivétel nélkül megtelek. Az ügynökök légiója siet ide-oda. Üzleti megbízás a forgalom megkezdése előtt nem igen volt. Pontban háromnegyed-tizenkét óraker minden ünnepélyes forma mellőzésével egyszerűen megindult a forgalom úgy, mintha közben egy évnél hosszabb ideig nem is szünetelt volna. Szinte ezt akarták igazolni a kialakult

árfolyamok is, amelyek ugyanazon a ni-
vón mozogtak, mint azon a bizonyos ta-
valyi júliusi tőzsdénapon, amely után a
tőzsdét bezárták. Meglepetést egyik pa-
pir sem hozott, ami természetes is, mert
hiszen úgy magánosok, mint bankok a
magánforgalomban az értéktőzsde szü-
netelése alatt is csináltak kötések. Ke-
reset leginkább a Rima, Salgó és Bauxit
papiroknak mutatkozott. Tőzsdéi kö-
rökben biznak, hogy a hivatalos forga-
lom újból való megkezdése kedvező ha-
tással lesz az értékek alakulására.

Allandóan emelkedik a buza ára. A
temesvári gabonapiac igen élénk és teg-
nap az emelkedő irányzat hirtelen fel-
szökött úgy, hogy két év óta nem jegy-
zett áron kötötték le a búzát. Irányzat
mindvégig emelkedő volt és még estefelé
sem szilárdult meg. Kínálat kevés volt a
nagy kereslet mellett. Árfolyamok a kö-
vetkezők: óbuza 520, ujbuzsa minőség
szerint 470—500, tengeri 200, zab 190,
rozs 370, árpa 190, burgonya 160—200
lei száz kilónként.

Helyreáll a román-magyar áruforga-
lom. A román és magyar nemzeti ban-
kokkal való érintkezés után a román-ma-
gyar delegációk tagjai tegnap újból meg-
kezdtek Bukarestben tárgyalásaikat a
két ország között köteendő clearingszer-
ződés ügyében. Most már az összes ne-
hezések elsimultak és a szerződés meg-
kötésére hamarosan sor kerül. Ebben az
esetben a két ország között az áruforga-
lom, amelyet a kompenzációs pénztár
megbénított, ismét a rendes mederbe
kerül.

vonultak a halottas szobába.

A rendőrtiszt nyomban a kisasztal elé
ült, egy iv papirt terített maga elé és
töltőtollával máris írta a kérdéseket,
amiket föl adott és a válaszokat, amelye-
ket azokra kapott.

— A halott neve?

— Tenkei Gábor gépgyáros, — vála-
szolta Halmos, aki az első kérdésekre
felelt.

— Mikor történt a halál, illetve mikor
fedezték azt föl?

— Hogy a halál mikor következett
be, arra majd talán az orvos ur tud fel-
világosítást adni. En csak annyit tudok,
hogy most délelőtt féltizenegy óraker
fedezték föl. Mister Tenkei nem jött be
a gyárba, holott már korán ott kellett
volna lennie, mert francia vendégei ér-
keztek, akikkel fontos üzleti tárgyalá-
sa lett volna. Erre én a lakására telefo-
náltam és azt a választ kaptam, hogy
mister Tenkei még a szobájában van.

Ezt gyánusnak találtam és nyomban
idejöttem. Minthogy a kopogtatásra
nem kaptunk választ, erőszakkal nyitót-
tuk fel az ajtót és mister Tenkeit holtan
találtuk. Erre nyomban orvost hívtunk.

A rendőrtisztviselő most már az or-
voshoz intézte kérdéseit, aki azokra a
következő felvilágosítást adta:

— Előbb abban a feltevésben voltam,
hogy szívzselhűdés következett be.

Amikor azonban tüzetesebben megnéz-
tem a holttestet, meg kellett állapítanom,
hogy mérgezés történt. Mister
Halmos szerint, aki különben a gyárban
mister Tenkei helyettese és unokahúgá-
val való esküvőjétől már csak tíz nap
választja el, azt állítja, hogy az öngyil-

kosság teljesen kizárt dolog.

— Ugy van, mister, nekem elhiheti,
hogy mister Tenkeinek semmi oka nem
lehetett az öngyilkosságra. Milliomos,
az egészsége pedig rendben volt.

— Egészsége — folytatta vallomását
az orvos — valóban rendben volt. Erős
szervezete volt mister Tenkeinek. Csak
az volt a baj, hogy nem tudott mindig
elaludni. Ez azonban nem volt állandó
álmatlanság, hanem csak olykor lépett
föl, ha sokat dolgozott és a szellemi
munkától idegei nagyon el voltak csi-
gázva. Az álmatlanság ellen luminált
szedett. Azonban az éjjeli szekrényen
talált doboz felirata szerint tíz nap előtt
vásárolt ilyen porokat és a dobozból
még csak kettő hiányzik.

— Két ilyen luminálpór alkalmas a
mérgezésre?

— Nem. De különben is, mister Ten-
kei tegnap éjjel csak egy port szedett
be és annak papirtokját — természetese-
n üresen — meg is találtam.

— Ha tehát két por nem elegendő a
mérgezésre, — állapította meg a rendőr-
tiszt, — akkor egy még kevésbbé.

— Pedig ez az egy por ölte meg mis-
ter Tenkei, amelyet az éjjel beszedett.

— De doktor, ön saját magával el-
lentmondásba kerül. Hogy ölhetette meg
mister Tenkei egyetlen luminálpór?

— Mister Tenkei nem luminál ölte
meg.

— Hát mi?

— Sztrichnin.

Brown doktor szavára a rendőrtiszt-
viselő felkapta a fejét.

— Hogy mondta, doktor?

— Sztrichnin, — ismételte az orvos.

Szava határozott volt és az arcán lát-
zott, hogy meggyőződésből beszél.

— Mire állapítja ezt a feltevését? —
kérdte a rendőrtisztviselő.

— Először is megvizsgáltam a holt-
testet és a sztrichninmérgezés jellege-
tes tüneteit állapítottam meg rajta.

— Majd a boncolás fogja megállapítani,
hogy ez a feltevés helyes volt-e.

— Másodszor pedig... — folytatta
szavait az orvos.

— Másodszor pedig? — ismételte ezt
a két szót kérdés alakjában a rendőr-
tiszt.

— Tárgyi bizonyítékom is van.

Ezzel az orvos elővette azt az üres
papirtokot, amelynek tartalmát az éj-
szaka Tenkei Gábor bevette.

Az üres papirtokot odatartotta a
rendőrtisztviselő elé és magyarázta:

— A sztrichnin szaga még mindig
érezhető a papiroson. Ezenkívül a pa-
pirhoz hozzátapadt egy finom porréteg,
amilyen mindig vissza szokott maradni
az ilyen papirokon a bennük volt porok
felhasználása után. A hivatalos vegy-
vizsgálat majd ki fogja mutatni a
sztrichnint. Ezenel átadom ezt a papir-
tokot, kérem azonban óvatosan kezelni,
nehogy a belső felületén levő hajszálvé-
kony porréteg letörölődjék.

— Talán kaphatnék egy borítékot, —
fordult a rendőrtiszt Halmos felé.

Ez átment Tenkei dolgozószobájába,
ahonnan azonnal vissza is tért egy boríté-
kkal.

— Köszönöm, — szölt a rendőrtiszt,
amikor a borítékot átvette, — ebbe be-
leteszem a papirtokot.

(Folyt. köv.)

Zabadjts meg a gonosztól!

A Déli Hírlap eredeti regénye

Írta: Kirregéczl Bán András

47. folytatás.

ndenesetre különösnek találta,
Tenkei Gábor mérgezés követke-
vesztette el volna az életét, amint
az orvos állítja. Hogyan történ-
höz?

— Azt dolognak tartotta, hogy Tenkei
maga vetett volna véget életé-
De hát akkor mégis hogyan lehet
mérgezésről szó?

— Azt mondta, hogy egy nagy talány előtt
melyet nem lehet sem logaritmus-
nem pedig algebrai egyenlettel, még
bbé valamely komplikált képlettel
ajteni.

— Az orvos maga is töprengve ült a he-
-

own doktor agya erősen dolgozott.
mbinált. Latolgatott. Feltételezett.

— Talált mérgezés okozta. Ez kétség-
De ki követte el a mérgezést?
a halott? Más valaki? Kicsoda?

— El már nem az én dolgom, — ál-
tatta meg magában, — ezt már a
orségnek kell kibogoznia. Csak már
lna!

— Uk kívánni kellett az orvosnak és
sága máris teljesezésbe ment. A
orség — egy tisztviselő és egy tit-
ndőr — megérkezett.

— A sajtóbemutató után mindnyájan át-

Egyes szó ára 3 lei; vastagabb betűvel 5 lei. Állástkeresők szavankint 2 lejt fizetnek. Jellegű hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ezen hirdetésekre a jellegével ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetések

Legolcsóbb hirdetés — leggyorsabb eredmény

Apróhirdetéseket felvesz:
Belvárosban: Dél Hírlap kiadóhivatala, Szentgyörgy-tér 4. Gyárvarosban: Kardos-trafik, Kossuth-tér 1. Gránátos-utca sarok. Józsefvárosban: March-trafik, Küttl-tér. A hirdetés díj minden esetben előre fizetendő, mert számlakiírás és pénzbeszedés kiküldetése megrágitja a hirdetést.

Házasság

Önnálló 26 éves

biharmegyei kereskedő nősülés céljából, megismerkedne csinos, házias nevelésű, intelligens leánnyal. Leveleket „Vagyon nem határoz” jellegére a kiadóba kérek. (1276)

Nyugdíjképes 35 éves

állami tisztviselő nősülne. Jövedelme gondtalan megélhetést biztosít. Hozomány másodrendű. Ismerkedést kieszközöl: Nagy Jenő, Budapest, Rákóczi-utca ötvenhét/b. cégjelzéstelen levelezés. (1445)

Kellemes megjelenésű

huszonhárom éves hajadon, földbirtokkal, házzal, készpénzhozománnyal férjhezmenne. Megbizottja: Nagy Jenő, Budapest, Rákóczi-utca ötvenhét/b. Huszonöt évét házasságokat. (1444)

Alkalmazás

Jó házból való

tanuló lányt

keresek. Láng Valy, I., Városháza épület. (1283)

Intelligens iparos

kerestetik irodaaltiszt — pénzbeszedőnek. Mérsékelt óvadék szükséges. Ajánlatot „Korrekt” jelleg alatt a kiadóba kérek. (1281)

Mindenes szakácsnő

éves bizonyítványokkal azonnalra felvétetik. Cim a kiadóban. (1762)

Szoptatós dadát

fiatal, egészséges, azonnalra keresek vidékre. Cimeket a kiadóba kérek „Hét végére” a kiadóba. (1763)

Rikkancsok

fix és jutalékkal felvételnek. Jelentkezni a lap kiadóhivatalában. (932)

Állást keres

Papirkereskedésbe

kiszolgáló kisasszony állást keres. Cimeket a kiadóba kérek „Szerény igényű” jellegére. (1798)

Gyermek mellé

ajánlkozik félárva fiatal leány, ki a háztartásban is segédkezik. Kevesebb fizetést, inkább jobb bánásmódot igényel. Bánáti-ház IV. em. ajtó 30. Vámoséknál. (1270)

Adás-vétel

Eladó

alkalmilag nagyon olcsón 3 szobás magaspöldszintes családi ház. Cim a kiadóban. (1268)

Sarokház,

jó karban lévő szalagarnitúra, egy háló és különböző butorok eladók. III., Rezső utca 47. (1275)

Motorok

100 HP. Diesel, 35—55 HP. Szivógáz, 12 és 30 HP. Nyersolaj, 20—25 és 30 HP. Petroleum motorok és egy komplett hidraulikus olajsajtó eladó. Friedrich Testvérek, Temesvár. (1593)

Modern üvegégtáblákat és transparenseket

művészi kivitelben legolcsóbban készít, Zöldy cimfestő, Bonnáz-utca 9. (1439)

Hármas kassza

valamint egyéb irodaberendezés, átkötözés végett eladó. Cim a kiadóban. (1260)

Családi ház

nagy kerttel jutányosan eladó. Erzsébetváros, Mező-sor 20-a. Közelebbit III., Temető-utca 16. (1271)

Figyelem!

Veszek csak készpénzért használt butorokat, egész háztartásokat, ruhákat, könyveket, varrógépet, porcellán- és egyéb háztartási cikkek, Deutsch, IV., Fröbl-utca 28, régi szám, ajtó 3. Az udvarban. (1188)

BUNDÁT
szépet olcsón
BOTZ szücs készít
IV., Hunyadi-ut, az udvarban

Használt Fordteherkocsi

csukott fülkével, rendkívül olcsó árban kapható a temesvári Fordképviselőnél, IV., Strada Bonnáz 21. (1258)

Legmodernebb és legolcsóbb butorokat valamint javításokat csak Popovits asztalos üzemében. Skudier-tér 4. (1486)

Jó menetelű darálómalom

liszt lerakattal azonnal eladó. Biztos megélhetés. Baranyai Béla, Ujmosncai malom. (1226)

Irógép

jó karban lévő nagyon olcsón eladó. Cimeket „Potom ár” jellegére a kiadóba kérek. (992)

Perzsaszőnyegek

eredeti keleti, kiváló példányok 3X4, 2X3, 2X3, 3X5 és összekötők, valamint belföldi perzsaszőnyegek kitűnő minőségben, minden méretben alkalmi árban.

Sternbergnél, Belváros, Merczy-utca.

Lakás

Egy szobás

modern lakás ujonnan festve, október 1-ére kiadó. IV., Eötvös-utca 10. (1277)

Különléte

Cipőt legolcsóbban

és legszebb kivitelben, valamint javításokat Katona cipészete készít, Józsefváros, Fröbl-utca 38. (1460)

15 leiert egyszer
60 leiert egész hétig
hirdetjük kiadó lakását!

A hirdetés díja előre fizetendő

Butorozott szoba

azonnal
Lunaparki villamos megálló. Telefon: 5-19.

1 szobás (utcai)
mellékhelyiségekkel
Erzsébetváros, Kaszáló-sor 7.

2 szobás utcai modern
(fürdőszobával)
Belváros, Szt. György-tér. Közelebbit: Temesvári bank

Belváros, Dóm-tér 4. Szerb hitközség.

2 szobás fürdőszobával
manzard, garcon
Börze-u. 3. (ház mesternél)

2 szobás
(családi házban)
1000 leiert
azonnal
Erzsébetváros, Iris-utca 1. (Villamos megálló)

3 szobás, fürdőszobával
verandával
október 1-re
Józsefváros, Attila-utca 17.

3 szobás modern utcai
(fürdőszobával)
azonnal, esetleg nov. 1-re
Belváros, Szt. György-tér. Közelebbit: Temesvári bank

3 szobás modern
Erzsébetvárosi parknál. — Közelebbit: Hattyu-u. 6. (rég szám) háztulajdonosnál

Belváros, Papneveldi bérpalota. Szt. György-tér (Deutsches Haus)

3 szobás modern
november 1-re
Gyárvaros, Kossuth-tér 2. I. em. (balkonnal).
Erzsébetváros, Emmausz-u. 7. Tel. 20-98.

4 szobás modern
Belváros, Szt. György-tér. Közelebbit: Temesvári bank

Nagy szuterén-helyiség
azonnal kiadó

Közelebbit: Klein bórondósnél, Belváros, Börze-utca E. K. Thomas-ház után.

Családi házban
4 szobás, modern
november 1-re
Erzsébetváros, Püspök-ut 23

Irodahelyiség
2 szoba
azonnal

Belváros, Törvényszéki palotával szemben. Bővebbet: Dr. Reb, Jenő-herceg-u. 13, vagy Rabong és Schneider cégnél.
Belváros, Makri ház. Szerb hitközség.

Legolcsóbb magyar könyvek

PARROT: Exfeleség
MÓRICZ: Forr a bor
BRÓDI LILL: A Manó
SZOMORY: Gyuri
BAUM: Helén doktorkisasszony
FÖLDI: Isten országa felé
ARNAU: Halálra ítélem
ZILAHY: A lélek kiábrándulása

egész vászonkötésben darabja 68 Kaphatók a

„Cultura” könyvkereskedő

IV., Hunyadi-ut 15.

Ugyanezen könyveket és még sok más a Cultura kölcsönkönyvtárában a Dél Hírlap minden igazolt előfizető havi 25- lei kölcsön díj ellenében olvashatja.

Cserépkályha
Kandalló
Takaréktűzhely

a gyártónál mindig a legolcsóbb. Kályhám valódi Chamotte agyagból készült, melyek jószágért garancia.

TURI GYURGY
Cserépkályhás
egyetlen kályhagyártó Gyárvaros, Liget-ut 9. (A gyárvarosi parknál)